

жавного значення для залучення транзитних перевезень і туристичних автотранспортних поїздок, розвитку мереж автомобільних доріг у кожному регіоні відповідно до темпів автомобілізації.

Таким чином, модернізація ТДК України є важливим засобом активізації її зовнішньоекономічної діяльності, створення умов для прискореної інтеграції вітчизняної транспортної мережі і європейську, зміцнення міжнародного авторитету нашої країни як надійної транзитної держави.

Література

1. Євро-Україна Консалтинг/ [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.euc.com.ua>
2. Прейгер Д. Транспортна інфраструктура України: стан і проблеми посткризового розвитку // Економіка України. — 2011. — № 6. — С. 50-58.
3. Галушко В.О. Проблеми та перспективи розвитку дорожньої галузі // Дорожня галузь України. — 2011. — № 2. — С. 12-15.
4. Результати роботи Укравтодору за 2010 рік // Автошляховик України. — 2011. — № 1. — С. 22.
5. Концепція розвитку транспортно-дорожнього комплексу України до 2015 року і подальший період / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.trans-port.com.ua/index.php?newsid=7995>
6. Транспортна стратегія України на період до 2010 року / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.mintrans.gov.ua/uk/discussion/15621.html>

УДК 330.341.1

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Кандидат технічних наук Левчук Н.М.,
Комчатних О.В.

В статті здійснено аналіз підходів до визначення сутності поняття «інноваційна діяльність». Узагальнено теоретичні підходи та запропоновано власне визначення. Обґрунтовано важливість здійснення інноваційної діяльності для забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

The article analyzed approaches to determining the nature of the concept of «innovation functioning». Generalized theoretical approaches and proposed its own definition. Substantiates the importance of innovation functioning for competitiveness of the enterprise.

Постановка проблеми. Інноваційна діяльність розглядається сьогодні як одна з умов модернізації національного господарства, переходу до нової, постіндустріальної стадії соціального прогресу і сприймається як необхідний атрибут ринкових економічних відносин. Крім того, інноваційна діяльність є однією з найважливіших складових процесу забезпечення успішного функціонування підприємства. У зв'язку з цим нові економічні умови вимагають інтенсивної інноваційної діяльності, підвищення уваги до ефективної організації досліджень та розробок, організації нововведень на всіх стадіях життєвого циклу продукції, зниження інноваційних ризиків, стратегічного управління в діяльності кожного підприємства.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Існує багато різних формулювань сутності поняття «інноваційна діяльність».

- це процес, спрямований на розроблення і на реалізацію результатів закінчених наукових досліджень і розробок або інших науково-технічних досягнень у новий чи удосконалений продукт, реалізований на ринку, у новий чи удосконалений технологічний процес, використовуваний у практичній діяльності, а також зв'язані з цим до-даткові наукові дослідження і розробки [1].
- це діяльність, спрямовану на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень і розробок для розширення і відновлення номенклатури і поліпшення якості продукції, що випускається, (товарів, послуг), удосконалювання технології їхнього виготовлення з наступним впровадженням і ефективною реалізацією на внутрішньому і закордонному ринках (це стосується також інноваційно-інвестиційної діяльності) [2].

- це діяльність спрямована на пошук можливостей, які забезпечують практичне вико-ристання науково-го, науково-технічного результату та інтелектуального потенціалу з метою одержання нового чи поліпшеного продукту, способу його виробництва та задоволення суспільних потреб у конкурентоспроможних товарах і послугах [3]
- це діяльність, що спрямована на практичне використання комерціалізацію результатів наукових досліджень, випуск на ринок конкурентоспроможних товарів і послуг [4]
- це процес, спрямований на розробку та на реалізацію результатів закінчених наукових досліджень і розробок або інших науково-технічних досягнень в новий або удосконалений техі-юлогічний процес, що використовується в практичній діяльності, а також пов'язані з цим додаткові наукові дослідження і розробки [5]
- це діяльність, направлена на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень і розробок для розширення, оновлення номенклатури і покращання якості продукції (товарів, послуг), що випускається, удосконалювання технології їх виготовлення з подальшим впровадженням та ефективною реалізацією на внутрішніх та зовнішніх ринках [6]

Проведений аналіз дозволяє погодитися з думкою Топух І.П. про існування двох основних підходів до визначення сутності інноваційної діяльності [7]. Згідно з першим підходом під інноваційною діяльністю розуміють діяльність, спрямовану на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень і розробок для розширення і відновлення номенклатури і поліпшення якості продукції, що випускається (товарів, послуг), удосконалення технології виготовлення з подальшим впровадженням і ефективною реалізацією на внутрішньому і зарубіжному ринках. Даний підхід співзвучний Закону України «Про інноваційну діяльність» [8], згідно з яким інноваційна діяльність — це діяльність, спрямована на використання і комерціалізацію наукових досліджень і розробок і обумовлює випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг.

Згідно з другим підходом під інноваційною діяльністю розуміють процес, спрямований на розробку і реалізацію результатів закінчених наукових досліджень і розробок або інших науково-технічних досягнень у новий або удосконалений продукт, реалізований на ринку; у новий або удосконалений технологічний процес, використовуваний у практичній діяльності, а також пов'язані з цим додаткові наукові дослідження і розробки.

Метою статті стало усунення розбіжностей при визначенні сутності інноваційної діяльності підприємства, пошук шляхів підвищення ефективності від її реалізації.

Виклад основного матеріалу. Узагальнюючи вище сказане, можна зробити висновок, що будучи досить складним і об'ємним поняттям «інноваційна діяльність» може досліджуватися в різних вимірах і варіювати між поняттями «діяльність» і «процес». Тобто в залежності від об'єкта і предмета дослідження інноваційна діяльність може включати в себе як один, так і комплекс процесів, в результаті яких можуть бути створені інновації або тільки новації, які в майбутньому принесуть підприємству, що займається інноваційною діяльністю, економічні або соціальні вигоди.

Багатозначність поняття «інновація» обумовлює різноманіття проявів інноваційної діяльності підприємства: виробництво продукту з новими властивостями або абсолютно нового продукту, впровадження нових засобів виробництва, освоєння нового ринку збуту, залучення нових джерел сировини і матеріалів, введення нових організаційно-управлінських структур тощо.

В широкому сенсі свого значення до інноваційної діяльності відносять все, що стосується науково-технічного прогресу [9], що може призвести до змішування наукових і інноваційних пріоритетів, призвести до неправильних уявлень про однаковість вимог до інфраструктур, що забезпечують науковий або інноваційний розвиток.

В результаті науково-технічного процесу можуть бути отримані як науково-технічні (нові знання, нові науково-технічні ідеї, відкриття і винаходи, нові технології на зовсім нових принципах) так і виробничо-технічні досягнення. У другому випадку результатом науково-технічного прогресу стануть інновації, спрямовані на:

- професійний цілеспрямований розвиток і доведення результатів науково-технічних досягнень до створення нових технологій, нових систем, машин, устаткування, нових методів організації і планування виробництва і т.п.;
- практичну реалізацію створених результатів виробничо-технічних досягнень споживачу або через ринок, або через механізм «замовлення — виконання»;

- забезпечення ефективного використання й експлуатації створеного інноваційного продукту;
- дослідження й одержання нових науково-технічних досягнень (якщо такі відсутні), необхідних для створення і реалізації затребуваних ринком або замовником інновацій [7].

Інноваційна діяльність відіграє важливу роль проміжної ланки між науковою і виробничою сферою, що дозволяє реалізувати техніко-економічні потреби суспільства, усунути розрив між наявними та необхідними науково-технічними досягненнями, забезпечити їх практичне використання на підприємстві.

Головною метою інноваційної діяльності є створення інновацій. Всі ланки ланцюга інноваційної діяльності (наукові пошуки, дослідно-конструкторські і технологічні розробки, інвестиційно-фінансові, комерційні і виробничі заходи) підпорядковуються цій головній меті. Тобто будь-яка діяльність підприємства в рамках інноваційного процесу може вважатися інноваційною діяльністю підприємства. Також сюди слід віднести маркетингові дослідження і пошук ринків збуту, дослідження майбутнього конкурентного середовища і споживчих властивостей товарів-субститутів, пошуки нових ідей і управлінських рішень, майбутніх партнерів для інвестування і впровадження інноваційних проект [10, 11].

Інноваційна діяльність будь-якого підприємства в першу чергу має бути направлена на реструктуризацію виробництва, збереження та здобуття нових конкурентних переваг не лише на вітчизняному, а й на світовому ринках за допомогою власних науково-технічних досягнень. Тобто для активізації своєї інноваційної діяльності підприємство повинно не лише купувати і впроваджувати результати науково-технічного прогресу, а також займатися розробкою та впровадженням власних інновацій. Однак не слід забувати, що інноваційна діяльність не може бути самоціллю. Вона має залишатися засобом для втілення в життя основної мети будь-якого підприємства, а саме — створення нових унікальних споживчих властивостей продукції або послуг для задоволення суспільних потреб, забезпечення власних конкурентних переваг та отримання максимально можливого прибутку.

Інноваційна діяльність залежить від різних факторів. А.М. Мухамедьяров фактори, що формують інноваційну діяльність підприємства, поділяє на внутрішні і зовнішні [12]. До внутрішніх чинників належать: наявність матеріальних та фінансових ресурсів, техніка, технологія, організація та управління виробництвом, кадровий потенціал, науковий потенціал, маркетинг, інноваційний клімат, рівень сприйнятливості до нововведень, ступінь самостійності підприємства. Зовнішні чинники поділяють на чинники прямої дії (стан ринку, споживачі, бюджетна і податкова системи, наявність конкурентів, науковий потенціал країни, експортно-імпортна політика, державна інноваційна політика, наявність нормативно-правових інноваційних актів) та чинники непрямой дії (стан макроекономіки, фінансово-кредитна та соціальна політика держави, наявність природних ресурсів, нормативно-правова база, міжнародне науково-технічне співробітництво, політичні чинники). Також велике значення мають особливості галузі, до якої належить підприємство.

На сьогоднішній день здійснення інноваційної діяльності для багатьох вітчизняних підприємств значно ускладнюється через непристосованість та недосконалість існуючої на них системи управління. Тому для підвищення ефективності інноваційної діяльності підприємства необхідне створення якісної системи управління інноваційною діяльністю підприємства, що ґрунтуватиметься на наступних засадах:

- 1) пріоритет інновацій над традиційним виробництвом;
- 2) орієнтація інноваційного виробництва на досягнення комерційного успіху;
- 3) гнучкість;
- 4) координація діяльності;
- 5) комплексність;
- 6) мотивація діяльності як внутрішніми так і зовнішніми факторами;
- 7) постійний моніторинг та пошук резервів для поліпшення.

Такі засади дозволяють підприємству вчасно реагувати на зміни зовнішнього і внутрішнього середовища, забезпечуючи собі виживання, збереження старих та захоплення нових ринкових позицій, досягнення поставлених цілей у довгостроковій перспективі.

Висновки. Інноваційна діяльність — досить складне і об'ємне поняття, що може досліджуватися в різних вимірах і варіюювати між поняттями «діяльність» і «процес». Тобто в залежності від об'єкта і предмета дослідження інноваційна діяльність може включати в себе як один, так і комплекс процесів, в результаті яких можуть бути створені інновації або тільки новації, які в майбутньому принесуть підпри-

мству, що займається інноваційною діяльністю, економічні або соціальні вигоди. Головною метою інноваційної діяльності є створення інновацій і всі ланки ланцюга інноваційної діяльності підпорядковуються саме цій головній меті.

Література

1. Инновационный менеджмент. Справочное пособие, издание 2-е, переработанное и дополненное/ Под ред. П.Н. Завлина, А.К. Казанцева, Л.Э. Миндели. — М.: Центр исследований и статистики науки, 1998. — 236 с.
2. Фатхутдинов Р.А. «Инновационный менеджмент = Innovatory management: підручник для студентів вузів за фахом і напрямком «менеджмент»». — М.: Бізнес-школа «Інтел-Синтез», 1998.
3. Микитюк П.П., Інноваційна діяльність: Навч. посібник, [для студ. вищ. навч. закл.] / П.П. Микитюк, Б.Г. Сенін — К.: Центр учбової літератури, 2009 — 392 с.
4. Замула О.О. Інноваційний менеджмент [Текст]: Консп. Лекцій /О.О. Замула, В. С. Пітя. — Харків: НТУ «ХПІ» 2008 — 80 с.
5. Михайлова Л.І. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. /Л.І. Михайлова, С.Г. Турчина. -К.: Центр учбової літератури, 2007 — 248 с.
6. Основы инновационного менеджмента: Теория и практика: Учеб. пособие / Под ред. П.Н. Завлина и др. -М.: ОАО «НПО «Издательство Экономика «», 2000. — 475 с.
7. Топух І.П. Інноваційна діяльність підприємства в умовах розвитку ринкових Економічних відносин // Маркетинг: теорія і практика. Збірник наукових праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля / Ред. кол.: Т.С. Максимова (гол. ред.). — Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2008. — 254 с.
8. Закон України «Об инновационной деятельности» от 4 июля 2002 года № 40-ІУ с изменениями и дополнениями, внесенными Законами Украины от 26.12.2002 г. № 380- ІV, от 27.11.2003 г. № 1344- ІV // Урядовий кур'єр. — 2004. — 15 січня.
9. Ерохин Д.В., Ларичева Е.А. Анализ теоретических положений инновационной деятельности //Вестник Брянского государственного технического университета. — 2004. — №2. С. 133-137.
10. Инновационный менеджмент: Учебное пособие / Под ред. проф. Л.Н. Оголевой. М.:Инфа-М, 2001. — 238 с.
11. Организация инвестиционной и инновационной деятельности. / К. Янковский, И. Мухарь — СПб: Питер, 2001. — 448 с.
12. Мухамедьяров А.М. Инновационный менеджмент : учебн. пособ. — М. : Изд-во ИН-ФРА-М, 2004. — 268 с.

УДК 330.522.4

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ

Литвишко Л.О.

В статті розглянуті основні підходи до формування політики управління запасами на автотранспортних підприємствах, визначені переваги та їх недоліки, а також представлена розроблена імітаційна модель на визначення та прогнозування потреби в запасних елементах.

The article describes the main approaches to inventory control policy on road the company is identified advantages and disadvantages of them and the developed simulation model to identify and forecast the demand for replacement items.

Постановка проблеми. Функціонування автотранспортних систем, на ринковому просторі України, в даний час характеризується зростаючою складністю, як в кількісному, так і в якісному аспектах. Тому проблема формування та розподілу запасів є складовою частиною програми підвищення ефективності та якості роботи транспортних виробничих систем. В пошуках найбільш раціональних шляхів вирішення цієї проблеми необхідно використовувати програмно- цільовий підхід. Сутність якого полягає, в першу чергу, в визначенні кінцевої цілі функціонування системи формування та розподілу запасів, що для транспортних систем має надзвичайно велике значення. З точки зору програмно- цільового підходу, до визначених задач, удосконалення транспортних систем запасними елементами потребує правильного визначення критерію ефективності функціонування даної системи.

Виклад основного матеріалу. Метою створення будь-якої системи є максимізація її ефективності, тобто отримання максимального ефекту від використання системи на одиницю витрачених ресурсів [1]. Тому